

پرېپوزېشنونه  
مختري يا مخائينوي او  
پسې خائينوي

ليکونکي:

ډاکټر ماخان (ميری) شينواری

2018

Ketabton.com

جرمني د بن ښار

تاب د سخن مې پاتې نه دی نور لیکلی نه شم  
د یو ناتوانه اسویلي غوندې په خوله پاتې یم،،

حمزه بابا

سریزه:

له هرڅه لومړۍ مشوره: که هرڅوک یا ښه یې هر پښتون غواړي څه زده کړي اوڅه ورزده کړي، که دا پښتو ژبه هم وي، باید د یوې وتلې دباندنۍ ژبې څخه د همدې موخو له پاره ګټه واخلي، یعنې یوه د وتلو ژبوڅخه باید زده کړي.

په پوهنه او پوهنیزوڅه لیکلو کې زما د مرستې ژبه الماني ده، دا په دې مانا چې د لیکلو له پاره مې وتونژبه ( ترې ژباړې ژبه ) الماني اوموخه-ژبه(پرې ژباړې ژبه) پښتوده. دا هم بایدووايم، چې د الماني ګرامرد پښتو د ګرامرسره لږ سرلګوي او په ډېرڅه کې سره ورته-والی لري.

ژبه مو له جنجاله ډکه ده، ځکه چې نوې د پوهنې سره بلديږي، نو هراړخیزې ستونځې د بیلا بیلو مسلکي کسانو (په) منځ کې را منځ ته کوي. زموږ ژبې یواځې په ادبیاتو کې دا سې دلیدلو وده کړې، هغه هم د یوڅه په لیکلو کې، خو د ژبې لیکندود اولیکندول سره هلته هم ستونځې شته. په نورو بیلابیلو مسلکونو کې لا همداس ده چې ده.

یوه د مخه یادونه: یو څه چې له بلې ژبې پښتو ته را اوړي یا د پښتود سمون له پاره یې بیلګې راوړو، دا په دې مانا نه ده، چې دا د بلې ژبې انډول دې زموږد ژبې یانې پښتو له پاره باورونه لري.

دا به نوره هم ښه داسې ووايو، چې له نورو ژبو څخه په ګټه اخستنه پښتو غني کوو( هراړخیزه) اود نورو ژبو د ویونو(لغاتو) له پاره دپښتو انډول ځان ته جوتوو.

دا چې زموږ ژبه دودې لري پاتې شوې، نود ژبپوهنيزو ستونځو د هوارولوي او بيوني له پاره بيا د نورو پر مختللو ژبوڅخه مرسته رانيولې شو يا اړين يو چې له نورو ژبو مرسته راوښو.

گرانو لوستونکو!

ما دا ليکنې لږ غزولي، موخه لنډه هم روښانه كېده، خو زه په دې اند يم، چې غزونه به تاوان ونه لري، يواځې ستاسو سره سينه غواړي.

ما زيات وخت د پ (پريپوزېشن) لپاره ليكلي، چې دامي له انگرېزي يا الماني څخه را ژباړلي، نو دې ته څه اړتيا شته، دا خو همداسې لرو. زموږ ځنې ليكوالان په دې ټينگار كوي، چې يوڅه له بلې ژبې ناسم رانيول كيږي، خو زه غواړم په گوته كړم، چې همدا پخپله وليكي او كه له بلې ژبې مرسته وغواړي همدا يوشى ترې لاسته راځي. دا دا مانا نه لري، چې ته له بلې ژبې يوڅه راښيي، دا دا مانا لري، چې ته د هغې بلې ژبې انډول په پښتو را اخلي او په پښتو كې يې لري هم

د بيلگې په توگه: كه ته د عربي كره را واخلي او د الماني ( انگرېزي هم) بال، نو د دواړو انډول په پښتو كې غونډوسكه ده. موږ غونډوسكه لرو، خو په پوهنه يا ښه يې ځمكچپوهنه ( هندسه) كې ورته كره وايو او دا غونډوسكه راته پردې اوبې ځايه برېښي. كه ووايم، چې موږ تراوسه په دې نه پوهيدو، چې گوندي كره به عرب غونډوسكي ته وايي، له رښتيا به لري نه وي.

په دې پيل كې تکرار شته، خو په پوره بخښنه سره لنډونه مي داسې لږ له توانه هم نه ده پوره.

اړينه يادونه: په زياتو ژبو كې پ د نوم او...څخه د مخه راځي، ځكه ورته پريپوزېشن وايي، خو په پښتو كې دا زيات يې بيا د نوم او...څخه وروسته راځي، لكه له، تر د مخه راځي اوسره، څنگ، منځ كې زيات يې وروسته او همداسې نور بيا وروسته راځي. دې ته په پاموي، زه اوس په خواشيني سره بايد ووايم، چې دبوختيدوتوان نه لرم، هغه تاسو گران لوستونكي پرې پوره باور كولى شى.

## د ژبو پيدا بښت، چې غبرگي پيدا شوي:

د ژبو پيدا بښت:

زه ژبپوه نه يم، خوداسي په اند يم - په دې هکله مي په ن ج کي هم د پوهيدلو هلي خلي وکړي، خو اند مي همدا پاتي شو-، چې په ژبه پوه يم او دا اند تاسو سره گډوم:

د پيدا بښت څخه ټولي ژبي يو د بل سره غبرگي دي. که په انگرېزي کي *until* ولرو، نو د پښتو اندول يي ،، تر،، دی. که موږ وغواړو په ،، تر،، بڼه وپوهيږو اود کاروني ځای يي راته بڼه څرگند شي، نو د اندول لکه *until* يا د الماني *bis* د کتنې څخه گټه اخستلی شو. دوی په خپلو ژبو کي ډېر کار کړی او هر څه يي څو لسواړه څيړلي. څنگه چې د يوه څه، وخت يا ځای پای په گوته کوي، په همدې ډول ،، تر،، هم، چې دا يي يواځې او يواځې د کاروني ځای دی او بس. همداسي دا ،، تر،، بايد د ،، له،، او همداسي د نورو ځايناستی نه شي.

يو څه چې پيليږي، د هغه له پاره ،، له،، راځي او يوڅه چې پای په گوته کوي، د هغې له پاره ،، تر،، راځي، يود بل ځای ناستی بايد نه شي.

بيا يي تکرار.

دا د نړۍ ژبي چې منځ ته راغلي يو د بل سره غبرگي - په همغه وخت يا يوپه بل پسې - د همغو يا ورته ستونځو په هکله منځ ته راغلي، يعنې د ژبو په منځ کي يو غبرگون يعنې موازيت *Parallelity* شتون لري.

په هره ژبه کي د هغې بلې ژبي د وی(لغات) لپاره اندول يا برابر او که غواړی معادل وی يا لغات شتون لري او که نه نو اندول يي يا د بلې ژبي رانيسي او يا يي په خپله ژبه کي په مناسب ډول ورته دا اندول پيدا کوي.

که یو وی (لغات) ورځنی نه وي یعنی کورنی شوی نه وي او غواړو پښتو یې ورته پیدا کړو، نو د نورو زده او پرمخ تللو ژبو څخه په همغه موخه یا برابر دا په پښتو کوو.

لکه د بیلګې په توګه زموږ د کار مسوولو لیکوالانو د عربي، مایع، په اوبلن ژباړې یا مایع یې اوبلن بلله، چې دا ژبې سره تیری دی اوله مسلک سره خو هیڅ بلدتیا نه شته. په هیواد کې یې واورې هم شته او په دې هم پوهیږي، چې د شیانودا ټولګی بهیږي او دوي یې د خپلې ناتوانۍ سره اوبلن بولي. دا نور د اوبلن لیکنه کې روښانه دی.

په دې لاندې څیړنه کې ځان داسې لږد گرانولوستونکود جنجال سره مخامخ کوم، چې اړین راته برېښي. ( مخ له مخه دې راته بڅښنه وي. )

که یو څه دې له بلې ژبې څخه رانیولې وی موخه ناسمه شوه، نو وی، خوي اوکه نوم وي نو هم بیا ناسم دی. د بیلګې په توګه، که موږ مو په هیواد کې لا تراوسه ( پورې ) شفاخانه یا بیمارستان یا د الماني Krankenhaus نه لرو دی یا تراوسه نه وی نومولی، نو د دې لپاره به موږ هم په پښتو کې د ژبې په بنسټ او سم اندیز اړونده نوم لرو دی یا ورکولی، دا چې دا د ناروغانو ځای دی، نو موږ به دا ناروغتون بللی وی. یا دا چې دا د شفا ځای دی، کیدی شي رغنتون مو هم بللی وی.

دا نومونې موږ له دې د باندنۍ ژبو څخه نه رانیسو، بلکه دا زموږ په ژبه کې همداسې دي یعنی ناروغ لرو او د ناروغ لپاره باید ځای ولرو، چې دا به ناروغتون شوی وی. زموږ مشرانو دا په هغه وخت کې دا د روغانو ځای نومولی. دې ته دې پام وي، چې په ولس کې مو په پېداېښتي یا طبیعي ډول داسې نومونې نه شته. که دا زموږ د پوهانو کار نه وي او په ولس کې منځ ته راغلی وی، نو باور وکړي، چې دا به د ناروغانو ځای یا ناروغتون او یا رغنتون بلل شوی وی، خو دا زموږ د لیک لوست خاوندانو د شفاخانې او بیمارستان په ځای نا سم لیکلی یا راوړي.

داسې څه، چې نا سم ونومول شي، نو بیایې سمه ونه ډېر زور غواړي. له دې امله باید وهڅیږو، چې هغه څه هغسي ونوموو، چې څنګه دي یعنی د نوم څخه موخه یا شی باید روښانه جوت شي یا نوره هم ښه نوم باید له خوي څخه روښانه وي.

یوه بله بیلګه: زه چې د کورنیو چارو وزارت کله کله خبرو کې وایم، نوزه ورته تلد، د نننیو چارو وزارت، وایماودا ځکه چې د کورنیو چارو وزارت د کورنیو چارو دنده باید په

غارې ولري اود ،، نننيوچارووزارت،، د دننيوچارو دنده په غاړه لري. زه نهپوهيرم،چېمورد کورنيوچارووزارت څه بولو؟

بيا وايم: پښتانه چې څه ژبې ته را ننبايي بايد دليل يې راوړي. د کومې ژبې په پښتو کې راننوتې څه چې په پښتو کوو، نو په هغه پردۍ ژبه هم بايد پوه وو او بيا لږ تر لږه په هغه وي(لغات) موخه باندې هم له هره اړخه بايد وپوهيرو.

داسې کيدۍ شي، چې يو څه يا يو شی يوه ځای کې وی په يوه بل ځای کې نه وي، ځکه چې هلته به يا دا ستونځې نه وي او يا دا د شيانو څرگنديدنې، نو بيا د بل ځای نوم بايد وکاروو.

کيدۍ شي، چې يو څه په بيلو بيلو ځايونو کې په بل نوم نومول شوي وي، چې دواړه يې سم دي او دا په ټولو ژبو کې داسې شته.

بله بيلگي

د دننيو چارو وزارت ته د کورنيو چارووزارت وايو، چې ناسم دی.

بله بيلگه:

له سلو ديرش له پاره اوس زموږ ژورنالستان په ډېر ناسم ډول دېرش سلنه کاروي، چې د ژبې تخریب دی. دې ته تل دېرش سلمه ويل شوی او همداسې يې ژبنۍ او شميرپوهنيزه بلل هم دي، ولي نو دا د نږدې شلوکالو راپه دې ځوا سلنه شوي؟ اونورو هم په همدې ناسم ډول خپله کړي؟

دا په خپل اړوندځای کې روښانه شوي.

بله بيلگه يې: د ستاندار يا معيار لپاره په پښتو کې نوم نه لرو، نو موږ ورته بيا په پښتو کې نامناسب انډول گورو، چې په رښتيا کې بل څه دی(په بل ځای کې خبرې پرې شوي).

پرېپوزېشنونه( گومان مې دی، چې موږمختري... نومولي،خو په خټه کې مخ ته دي، چې د مهال، ځای او يو څه مخ ته يا ځنې شا ته(؟) راځي.

ايا د پ له پاره د نورو ژبو څخه گټه اخستل کیدی شي؟

هر ورو. گورو، چې په هره ژبه کې د بلې ژبې انډول پ شته کیدی شي، چې په یوه ژبه کې زیات وي، خوبیا د هغویاتو څو له پاره په بله ژبه کې یو پ شتون ولري، لکه د الماني aus; ab ; von... له پاره په پښتو کې یو پ شتون لري او هغه، له، دی، خو دا کومه ستونځه نه ده.

یادونه: باور وکړی، چې دا ټول کار ما د،، تر،، په خپلو پولو کې د رابندولو له امله وکه، چې یواځې او یواځې د مهال، ځای او... پای په گوته کولو له پاره راځي او نور یې هر ځای کې راوړل ناسم دي او د ژبې د ټولولارو سره مخامخ.

# Prepositions

## مختري(؟) نسبتي ويونه يا (و) ته ويونه

د پرېپوزيشن لاندې چې څه د پوهيدلودي

مخانيوي اوپسي خانيوي

ياودنه: پرېپوزېشن - لکه د نوم څخه يې چې روښانه ده- مخانيوي ته وايي، چې په زياتوهندو و اروپايي ژبوکې همداسې ده،خوپه پښتوکې دا د مخانيوي سره غبرگ يې ډېر پيسياخيوي دي.زه دا له دېمله مخانيوي اوپسي خانيوي بولم يا مختارياووروستاري.

هغه ويونه، چې نور ويونه يو د بل سره اړيکوکې راولي او يو ټاکلی (خايي، وختيز او داسې نور، بې له بدلون) نسبت ورکوي، نسبتوي د بيلگې په توگه په، باندې، ورسره، له پاره،، له امله، ته.

پرېپوزيخيون( له لاتين څخه، چې ما له الماني رانيولي، مخ ته خای نیوی يا همغه مختري او يا نسبتي وی او يا و.. ته) د ښوونځي گرامر کې اړیک وی يا مخ ته وی هم بلل کيږي اوگرامري ادبياتو کې خای ويونه يا حالت زياتووني برخې بلل کيږي د ويونو ډولونه دي، چې يو بند - يا تړلی ټولگی جوړوي چې منځ پانگ ويونو او گرامري ويونو په نځېنه- ونو ته ورننوتې.

يادونه: دا د نوروژبواغيزدی، چې د پ څخه غږيرم،زموږ پښتوژبه کې دا مخ ته خای نيوي په خټه کې پسي يا وروسته خای نيوي دي.

نور زيات يې د غزولو توان نه لرم.

دا لاندې يو پوره ليکنه چې گرانولوستونکوته وړاندې کوم، زماډېره ښه راغله.

يادونه: وتونزبه الماني او موخه ژبې انگرېزي او پښتو دي

يادونه ۲: پ په ځنو ژبوکي زيات او په نوروکي بيا د څو پ له پاره يو پ په موخه ژبه کې شته وي، خوانډول سره لري، يعنې په ژباړه يا د بلې ژبې څخه په گټه اخستنه کې ستونځې نه پېښېږي.

که څوک دا له انگليسي پښتو کړي کيدی شي څه بدلون په کې راشي، خو موخه همغه ده.

د يوه پښتون او نه ژبپوه له پاره او هم د ژبپوه له پاره فکر کوم دا يوډېر اړخيزه اوپېچلې د خبرو موضوع ده، خو زه به وهڅيږم، چې هغه اړيک څه له تاسو سره شريک کړم يا هغه څه چې ماته اړيک برېښي اود تونه مې پوره دي.

دا وس يې چې له تاسو سره شريکوم، د الماني سره د انگرېزي پ پرته شوي يا د الماني پ په اندگرېزي اړول شوي، چې زه يې په پښتو اړوم، چې ناسمونونه به په کې وي، خو هغه به ستاسوپه مرته سم کړو.

زه - په خواشيني بايد ووايم- تراوسه نه پوهيدم، چې دا د پ لمن به دومره غزېدلې وي، زما پر اېلم يواځې دا ،، تر، وو، چې ټولواک شوی، خو دا ليکنه راته ښه وېرېښيده اودا دی ستاسومخ ته يې ږدم.

پرېپوزېشن د غوښتنې حالت سره سم يا د مانا سره سم ټولگيز او ډليزکيري

## د غوښتون حالت ټولگيزول

پرېپوزېشن د نوميئاتيوسره: prepositions with the nominative:

...و. ته (= than) als

يادونه: دا پورته ..و...ته ما د دوه شيانو د پرتلې له پاره ليکلی لکه ب و پ ته يا ب نسبت و پ ته. دلته ما دا اړيک ونه گڼل چې نسبت دي ورسره وليکم او زه په دې اند يم، چې دا ب و پ ته بسيا کوي او د عربي نسبت پوره کوي.

### پریپوزیشنونه د داتیوسره prepositions with the dative

ab (= from له ) , außer (= other than پرته ) , aus (= out وتلی ) , bei (= by ورسره ) , gegenüber (= opposite مخامخ ) , mit (= له ( د وخت پیل since ) , nach (= after پسی ) , seit (= ( د ... سره with )) , von (= from ( څخه ) ... ) , zu (= to ته )

### پریپوزیشن د اکوزاتیوسره prepositions with the accusative

bis (= until تر ) , durch (= through ترڅ ) , für (= for له پاره ) , um (= around شاوخوا ) , gegen (= against مخامخ ) , ohne (= without بی ) , entlang (= along اوږدوالي )

یادونه: دلته ، ، تر ، ، گوره ټولواک نه دی او همدا یو ځای لري او بس.

### prepositions with dative or accusative

an (= on په ) , auf (= on باندې په ) , in (= in کې په ) , über (= over پاسه په ) , unter (= under لاندې په ) , vor (= in front of مخ ته په ) , hinter (= behind وروسته په ) , zwischen (= between (کې) منځ ) , neben (= next to (کې) څنګ )

### prepositions with the genitive

wegen (= due to امله له ) , während (= while/during (کې) ترڅ ) , infolge (= as a result پسی په ) , statt (= instead ځای په ) , trotz (= despite له دي په )

### Classification by meaning

د مانا سره ټولگیزول

Prepositions of place د ځای پرېپوزېشن

prepositions with dative or accusative

پرېپوزېشن له داتیو او اکوزاتیو سره

an

on

په ( باندې )

am (an + dem) Hauptplatz

on the main square

په میدان ( باندې )

in

in

(په) .. کې

in der Straßenbahn

on the tram

(په) کوڅه گاډي کې

auf

on

(په) باندې

auf dem Spielplatz

in the playground

په لوبځای (کې؟)

auf dem Schloßberg

on the castle hill

(پر) غره- مانې باندې

über

over

د پاسه

über der Stadt

over the city

-(د).. ښار د پاسه

unter

under

کښته (لاندې)

unter dem Schloßberg

below the castle hill

د مانې کښته (لاندې)

vor

in front o

مخ ته

vor dem Brunnen

in front of the fountain

د چينې مخ ته

( کیدی شي ځنې يې وليکي: ،، تر د مخه، چي ناسم دی )

hinter

behind

شا ته

hinter dem Café

behind the cafe

د کافي شا ته

zwischen

between

منځ (کي)

zwischen dem Brunnen und dem Rathaus

between the fountain and the town hall

د چيني او ښاروالی منځ کي

زموږ ځني اديبان ،، ترمنځ، ليکي، چي ناسم دی ( ،، تر،، وگوري )

neben

next to

څنگ ته ( په ) څنگ کي يا - ته

neben der Oper

next to the opera

د اوپرا څنگ ته ( ،، تر څنگ ناسم دی )

In answer to the question "where?" (where is something located? where is something moving?), the noun after the preposition is in the dative.

پوښتنې ته په ځواب کې،، چیرته؟،، ( ( یو ) شی چیرته ایښودل شوی؟ یو شی چیرته خوزښت کې دی؟ )

Verbs which denote position:

- liegen (= to lie پرېوتل )
- stehen (= to stand درېدل )
- sitzen (= to sit کی‌یناستل )
- hängen (= to hang ځوړندېدل یا ځوړندول )
- stecken (= to stick )

|                                            |                                                                  |                                                       |
|--------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|
| Wo liegt die Zeitung? – Auf dem Tisch      | = Where is the newspaper? – On the table.                        | خبروونۍ (اخبار) چیرته پروت دی؟<br>په میز باندې.       |
| Wo steht der Koffer? – Hinter dem Schrank  | = Where is the suitcase?<br><br>– Behind the cupboard.           | سفر بکس چیرته دی؟<br>د الماری شا ته                   |
| Wo sitzt deine Freundin? – Vor der Dame da | = Where is your girlfriend sitting? – In front of the lady there | ستا ملګرې چیرته ناسته ده؟<br><br>- د هغې میرمن مخ ته. |
| Wo geht ihr am liebsten spazieren?         | = Where do you like to go walking?                               | تاسې چیرته په مینه چکر ته ځی؟                         |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>– Im (in + dem) Wald.</p> <p>Das Geschirr steht auf dem Tisch.</p> <p>Die Messer liegen hinter dem Herd</p> <p>Die Schuhe liegen unter dem Bett.</p> <p>Die Weinflaschen stehen neben dem Abfalleimer.</p> <p>Blumen stehen vor dem Fenster.</p> <p>Zwischen Büchern liegen Socken</p> <p>Über dem Spiegel kleben Kaugummis.</p> <p>An der Wand hängt der Spiegel.</p> | <p>– In the woods</p> <p>= The cuttlery is on the table</p> <p>= The knives are behind the hob</p> <p>= The shoes are under the bed</p> <p>= The wine bottles are next to the bin</p> <p>= Flowers are in front of the window</p> <p>= Socks are lying between books</p> <p>= Chewing gum is stuck above the mirror</p> <p>= The mirror is hanging on the wall</p> | <p>ځنگل کې</p> <p>لوښي ميز باندې پراته دي.</p> <p>چاره د داش شاته پرته ده.</p> <p>بوتان د کټ لاندې پراته دي.</p> <p>د واین بوتلونه دغور - خووني يا ناولني څنگ کې (ته) پراته دي.</p> <p>گلان د کرکې مخ ته دي.</p> <p>سوگلي د کتابونومخ کې پرته دي.</p> <p>د هنداري د پاسه زاولې سلين دي.</p> <p>په دېوال -- يا دېوال باندې هنداره زورنده ده</p> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

In answer to the question "where (to)?" , the noun after the preposition is in the accusative.

Verbs which indicate a "change of place":

- legen (sich) (= to lay (ایینول )
- stellen (sich) (= to place (خای په خای کول )
- setzen (sich) (= to sit (کښیناستل )
- hängen (= to hang (زورندول )
- stecken (= to stick (نښاسل، چوخول )

|                                                    |                                                                   |                                                    |
|----------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|
| Wohin legst du die Zeitung? – Auf den Tisch        | = Where are you laying the newspaper? - On the table.             | ته ورځپاڼه چیرته ږدې؟ - میز باندې                  |
| Wohin stellst du den Koffer? – Hinter den Schrank  | = Where are you placing the suitcase? - Behind the cupboard.      | بکس چیرته ږدې؟ - د الماری شاته ( تر شا ناسم دی).   |
| Wohin setzt sich deine Freundin? – Vor die Dame da | = Where is your girlfriend sitting? - In front of the lady there. | ستا ملګرې چیرته ناسته ده؟ - دلته د دې میړمن مخ ته. |
| Wohin geht ihr heute spazieren? – In den Wald      | = Where are you going walking today? - Into the forest.           | تاسو نن چیرته چکرته خۍ؟ - ځنګل ته                  |
| Das Bett kommt in die Ecke                         |                                                                   | کت ګود کې راځي.                                    |

|                                                       |                                                    |                                         |
|-------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|-----------------------------------------|
| Der Kasten kommt neben das Bett.                      | = The bed goes in the corner.                      | الماری د گټ څنګ ته راځي                 |
| Den Schreibtisch stellen wir vor das Fenster          | = The box goes next to the bed                     | ليکنميز د کړکۍ مخ ته ږدو                |
| Diese Lampe stellen wir auf den Schreibtisch.         | = We will place the desk in front of the window.   | دا څراغ په ميز باندې ږدو.               |
| Möchtest du den Teppich unter den Schreibtisch legen? | = We will place this lampon the desk.              | غواړې چې غالی د ليکنميز لاندې خوره کړې؟ |
| Den Spiegel hängen wir an die Wand                    | = Would you like to lay the carpet under the desk? | هنداره په ديوال زورندوو.                |
| Über den Spiegel hängen wir die Uhr                   | = We hang the mirror on the wall.                  |                                         |
|                                                       | = We hang the clock above the mirror               | د هنداري د پاسه ساعت زورندوو،           |
| Biegen Sie in die Herrengasse ab.                     | = Turn into Herrengasse.                           | د هرن (هیرېن) کوڅه کې وگرځه.            |

prepositions with the dative

aus

out

له... (څخه)

Nimm die Kleidung aus dem Schrank.

Take the clothes out of the wardrobe.

کالي له الماری ( څخه ) را وباسه.

bei

by

(د)... سره

Sie bleibt schon seit einer Stunde bei dem Arzt.

She has already been with the doctor for an hour.

هغه (بنځینه) له یو ساعت را په دې خوا ( د ) ډاکټر سره ده.

Zuerst haben wir uns bei der Ausländerbehörde im  
Stadthaus erkundigt.

First we informed ourselves at the foreign office in the  
town hall.

لومړی موږ په ښاروالۍ کې د دېاندنيو دفتر سره معلومات تر لاسه کړ .

nach

after

پسې ( دلته یې مانا ،، ته ،، ده )

Wir fahren morgen nach Linz, nach Österreich.

We will drive to Linz tomorrow, to Austria.

موږ سبا ته لینڅ، اتریش ته خوزو ( موټرکې ).

Ich fliege nach Russland.

I am flying to Russia.

زه روسیې ته الوزم.

von

from

له.... (خخه)

Sie wohnen nicht weit von uns.

They do not live far from us.

دوي له موړ لري نه اوسيدري.

Nimm deine Füße vom (von + dem) Tisch!

Take your feet off the table!

پښي دي له ميز لري كړه.

Er kommt gerade von seiner Freundin.

He is coming directly from his girlfriend.

هغه همدا اوس د هغه له ملگري راغي.

Sie ist vor kurzem von der Türkei nach Deutschland  
gezogen.

She recently moved from Turkey to Germany.

هغه لږ مخ ته له تركيي جرمني ته كډه شوي ( راغلي).

Dann musst du zum (zu + dem) Schloss gehen.

Then you must go to the palace.

ته نوباید ماني ته لاړ شي.

Ich muss zum (zu + dem) Arzt.

I must go to the doctor.

زه باید ډاکتر ته لاړ شم.

Man hat uns zum (zu + dem) Arbeitsamt geschickt.

One sent us to the employment office.

يو چا موړ د كار دفتر ته واستولو.

(before or after noun, always before a pronoun)

Ich wohne gegenüber dem Park.

I live opposite the park.

زه پارک ته مخامخ اوسیرم.

Ich wohne dem Park gegenüber.

I live opposite the park.

زه د پارک مخامخ اوسیرم.

Er sitzt mir gegenüber.

He sits opposite me.

هغه ماته مخامخ ناست دی.

Am besten tankst du bei der Tankstelle dem  
Freizeitzentrum gegenüber.

It would be best for you to fuel up at the petrol station  
opposite the leisure center.

ښه به وي که ته د ازاد وخت پارک مخامخ ټانکځای کې ټانک کړې.

in phrases of direction involving names of countries which  
include the definite article, the preposition 'in' is used with  
the accusative.

Ich fliege in die Türkei.

Ich fliege in die USA

Ich fliege in die Schweiz

زه ترکیبی، متحدہ ایلات، سوپس ته الوزم

prepositions with the accusative

durch

through

منح کی

Wir fahren durch den Tunnel.

We are driving through the tunnel.

مورد تونل منح کی خو (موتر بیایو).

Wir fahren durch die Stadt.

We are driving through the town.

مور په بنار کی (د بنار منح کی) خو (موتر بیایو).

Dann fährst du durch die Unterführung.

Then you drive through the underpass.

بیا د ځمکلاندې لار کی ځي (موتر بیایي).

über

over

د پاسه، په باندې، ..

Wir gehen über die Straße.

We go across the street.

مور په کوڅه پورې وځو

Du fährst über die Brücke.

You drive over the bridge.

ته په پله ځي

entlang

along

اوږدوالي

Entlang den Fluss gibt es schöne Wege.

There are beautiful paths along the river.

د سين په اوږدوالي بڼكلي لاري شته

Du fährst den Heidensee entlang.

You drive alongside the Heidensee.

ته د هايډن ډنډ په اوږدوالي ځي

Preposition + noun + preposition / adverb:

an + Dativ + entlang

اوږدوالي + داتيوي + په

Ich gehe oft am (an + dem) Fluss entlang spazieren.

I often go walking alongside the river.

زه زيات د سين په اوږدوالي چکر (گرځيدا) ته ځم.

Du fährst am (an + dem) Heidensee entlang.

You drive alongside the Heidensee.

ته د هايډن اوبو يا ډنډ په اوږدوالي ځي.

an + Dativ + vorbei

له ... تيرېدل + داتيوي + په

Ich komme oft an dem Museum vorbei.

I often pass the museum.

زه زیات د موزیم له مخه تیریرم.

Du fährst am (an + dem) Hafen vorbei.

You drive past the harbour.

ته د بندر (د اوبو) له مخه تیریري.

Gegenüber von + Dativ

Ich wohne gegenüber von dem Park.

I live opposite the park.

زه د پارک مخامخ اوسیرم.

Am besten tankst du bei der Tankstelle gegenüber vom

(von + dem) Freizeitzentrum.

It is best if you fuel up at the petrol station opposite the  
leisure center.

ښه به وي، که ته د ازادوخت پارک ته مخامخ ټانکځای کې ټانک کړي.

bis zu + Dativ

تر پورې + داتیو

Gehen Sie bitte bis zur Kreuzung.

Carry on to the junction.

هیله ده تر څلورلارو پورې لاړ شه

Dann fährst du bis zum (zu + dem) Supermarkt.

Then you drive as far as the supermarket.

بیا ته تر سوپرمارکیټ پورې لاړ شه.

یادونه: گران لوستونکي دي د ،، تر،، پ ته ځانگړې پاملرنه وکړي، چې دا

ټولواک نه دی اویواځي اویواځي په خپل ټاکلي ځای کې راځي اونه زیات.

um + Akkusativ + herum

په + اکوزاتیو + گرد چاپیره

Wir fahren um die Stadt herum.

We drive around the town.

مورپه ښار گرد گرځو

Dann fährst du um den Supermarkt herum.

Then you drive around the supermarket.

بیا ته په سوپر مارکیټ گرد گرځي

*Prepositions of time*

prepositions with the dative

پرېپوزېشن د داتیو سره

|     |              |                                          |
|-----|--------------|------------------------------------------|
| an  | date         | Ich bin am (an + dem) 06.07.1975         |
| on  | day          | geboren.                                 |
| په  | time of day  | I was born on 06.07.1975                 |
|     | نیټه، ورځ، د | زه په ۶ م د ۷-مې ۱۹۷۵ زېږېدلی يم         |
|     | ورځي وخت     | Am (an + dem) Morgen schlafe ich lange.  |
|     |              | I sleep in in the morning                |
|     |              | سهار اوږد بیدېږم یا اوده کیږم.           |
|     |              | Am (an + dem) Sonntag arbeite ich nicht. |
|     |              | I do not work on Sundays                 |
|     |              | زه په یوه نیکار نه کړم                   |
| bei |              |                                          |

|           |              |                                                                                                                                                                                                                            |
|-----------|--------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| by<br>سرہ | simultaneity | <p>Bei der Arbeit kann ich nicht telefonieren.<br/>I cannot telephone at work.</p> <p>پہ کار کی تلفون نہ شم کولی<br/>یا: (زہ) د کار سرہ ....</p> <p>In einer Stunde bin ich bei dir.<br/>I will be with you in an hour</p> |
| in        | later        | <p>زہ بہ پہ یوہ ساعت کی (د) تاسرہ وم.</p>                                                                                                                                                                                  |
| in        | months       | <p>Was hast du im (in + dem) September gemacht?<br/>What did you do in September?</p>                                                                                                                                      |
|           | seasons      | <p>تا پہ سپتمبر کی خہ وکرل؟</p> <p>Im (in + dem) Winter fahre ich oft Ski.<br/>In winter I often go skiing</p>                                                                                                             |
|           | at night     | <p>پہ ژمی کی زیات شیخغاستی تہ حم.</p> <p>In der Nacht muss sie arbeiten.<br/>She must work at night</p> <p>پہ شپہ کی باید کار وکریم. د شپی باید کار وکریم.</p> <p>Nach zwei Stunden ist er zurückgekommen.</p>             |

|                                      |                                |                                                                                                                                                                                                            |
|--------------------------------------|--------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| nach<br>after<br>وروسته، پسي         | Afterwards                     | He came back after two hours.<br><br>Schon nach einer Woche konnten wir die Ergebnisse sehen.<br>We could see the results after just one week.<br><br>موږ وکولای شود د یوې اونۍ وروسته لاس ته راوړني وگورو |
| vor<br>in front of<br>د مخه<br>یا ته |                                | Vor dem Schlafen geht sie baden.<br>Before sleeping she bathes.<br><br>له خوب د مخه هغه لامبي                                                                                                              |
|                                      | Beforehand<br>vorher<br>before | Es ist 5 vor 7.<br>It is 5 to 7.<br><br>پنځه اتوته پاتي دي                                                                                                                                                 |
| seit<br>since                        |                                | Es regnet seit gestern.<br>It has been raining since yesterday.<br><br>له پرونه وریږي                                                                                                                      |
|                                      |                                | Seit gestern bin ich wieder fit.<br>Since yesterday I have been well again.<br><br>له پرونه بیرته تازه یم                                                                                                  |
|                                      |                                | Ab heute rauche ich nicht mehr.                                                                                                                                                                            |

|                                                    |                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|----------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>ab<br/>from</p>                                 | <p>refers to the<br/>past</p> <p>refers to the<br/>present and<br/>the future</p> | <p>I will not smoke any more from<br/>today on.</p> <p>له نن څخه نور (سگرت) نه سکوم.</p> <p>Ab November arbeite ich am<br/>nächsten Abschnitt.<br/>I will work on the next section from<br/>November.</p> <p>له نومبر څخه په بله برخه (وخت) کې کار<br/>کوم</p> <p>von 8.00 Uhr bis 10.00 Uhr<br/>from 8 o'clock until 10 o'clock</p> <p>له ۸ بجو تر ۱۰ بجو</p> <p>Von Montag bis Freitag bin ich an<br/>der Uni.<br/>I attend university from Monday to<br/>Friday</p> <p>له دوه نۍ تر اونۍ زه په پوهنتون کې يم</p> |
| <p>von<br/>from<br/>pr with the<br/>accusative</p> |                                                                                   | <p>prepositions with the accusative</p> <p>von 8.00 Uhr bis 10.00 Uhr<br/>from 8 o'clock until 12 o'clock</p> <p>له ۸ بجو تر ۱۲ بجو (پورې)</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

|             |               |                                            |
|-------------|---------------|--------------------------------------------|
| bis         |               | Von Montag bis Freitag bin ich an der Uni. |
| until       |               | I attend university from Monday to Friday. |
| تر          | with 'until'  | له دوه نۍ تر اونۍ زه په پوهنتون کې يم      |
|             | د ،، تر،، سره | Ich habe heute nur bis 15.00 Uhr Zeit.     |
|             |               | I only have time until 15:00.              |
|             |               | زه نن ټيک تر ۱۵ بجو وخت لرم.               |
| um          |               | Um 7.30 Uhr fährt meine S-Bahn ab.         |
| around      |               | My train leaves at 07:30.                  |
| په          |               | په ۷ اوډېرشو زما بس ځي                     |
| په (شاوخوا) |               | Um 15.30 Uhr habe ich einen Termin.        |
|             |               | I have an appointment at 15:30             |
|             |               | زه په ۱۵ اوډېرشويوه وعده رم                |
|             | with 'from'   | prepositions with the dative               |
| mit         | د،، له،، سره  | Ich schreibe gern mit dem Bleistift.       |
| with        |               | I like to write with a pencil.             |
| سره         |               | زه په مینه (د) پېنسل سره لیکم              |

|  |            |                                                                                                                                                                                                                                                     |
|--|------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |            | زه په مینه په پتسل لیکم<br>Ich fahre oft mit dem Bus.<br>I often take the bus.<br>زه زیات د بس سره ځم<br>Ich fahre nicht gern mit dem Auto.<br>I do not like to drive the car.<br>زه د موټر سره په مینه نه ځم یا زه د موټر د بیولو سره مینه نه لرم. |
|  | clock time |                                                                                                                                                                                                                                                     |

۵

## ‘von’ with surnames

'Von' with surnames indicates possession or origin of things or people

|                                                        |                                                        |                                           |
|--------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|-------------------------------------------|
| Thomas Mayr ist der Vater von Hana, Laura und Niklas   | = Thomas Mayr is the father of Hana, Laura and Niklas. | توماس مایر د هانا، لورا او نیکلاس پلاردی. |
| Jolana Mayr ist die Mutter von Hana, Laura und Niklas. | = Jolana Mayr is the mother of Hana, Laura and Niklas. | جولانا مایر د هانا، لورا او نیکلاس مور ده |
| Das ist die Bluse von Katrin.                          | = That is Katrin's blouse.                             | دا د کاترین کمیس دی.                      |
| Das ist das Bild von Botticcelii.                      | = That is the photo of                                 | دا د بوتیچلی (کینلی) څیره ده.             |

|                                        |                                                              |                        |
|----------------------------------------|--------------------------------------------------------------|------------------------|
| Das ist die Kaffeemaschine von Tchibo. | Botticelii.<br><br>= That is the coffee machine from Tchibo. | دا دچیبوکافي ماشين دى. |
|----------------------------------------|--------------------------------------------------------------|------------------------|

بيا لند:

پ کيدى شي د خپلي کارونې له مخې سره توپير - يا بيل شي:

Lokale Präpositionen / Fragewörter: wo, wohin, woher

ځای اړوند پ/ پوښتنويونه: چیرته ، چیرته (په کومې لور)، چا (کوم ځای)

يادونه: زه د داسې ليکنې سره په لومړي ځل مخامخ کيږم. د ټولو هیوادو لومړستي ته اړتیا شته.

ته چیرته اوسیري؟ په خوست کې.

ښاغلی سپین چیرته ځي؟ ډاکتر ته

دا کتاب دې له کومه کړی؟ له کتابتون څخه.

Temporale Präpositionen / Fragewörter: wann, um wie viel Uhr, bis wann, seit wann

وخت اړونده پ: کله، په څو بجو، تر کله (پورې)، له کومه وخته یا له څه وخته،

د پوکال پایلو به کله ده؟ په رتلونکي یوه نۍ.

فیلم په څو بجو پیلیري؟ په اته اوپنځلس بجو

له کومه ( وخته) الماني زده کوي؟ یا له کله الماني زده کوي؟ له څلور و میاشتو ( را په دې خوا)

Modale, kausale, finale, konzessive Präpositionen, / Fragewörter: wie, warum, wozu,

مودال پ ...../ پوښتنې: څنګه، ولې، د څه له پاره.

ت پروون ولې موږ سره را نه غلي؟ د خرابي هوا له امله.

الماني د څه له پاره زده کوي؟ د مسلک ودي ( کریرې ) له پاره

کله خراب بیدېږي؟ پوره سپوږمۍ سره

Verben mit Präpositional-Ergänzung: / Fragewörter: womit, worauf, wozu, ...

د یوه څه له پاره میل لرل: سپین د څه سره میل لري؟ ټیک د موټرو سره.

څه پاندي خنډل: په څه باندې خاندې؟ - د هغه په توکې.

له ژوند کول: زده کړی له څه ژوند کوي؟ د خپل پلار له پیسو.

### Adjektive mit Präpositionen

و .. ته چمتو پاتې کېدل: ته د څه له پاره تر اوسه چمتو نه یې؟

د واده له پاره

ته څه ته چمتو نه یې

واده ته.

په باندې په قهرېدل: په چا باندې هیڅ وخت نه شي بدېدلې یا قهرېدلې؟ زما بچیانو باندې.

څه ته چمتو کېدل: هغه څه ته توانمند نه دی؟ کارکولو ته.

### Nomengefüge

نظم ته راوړل: دا بیرته نظم ته راوړه! دا بیرته په نظم ته راوړه!

ارام پرېږده: هیله ده ما په ارام پرېږده.

پای ته لاړ شه: هرڅه یو وخت پای ته ځي.

یو پ هیڅ وخت ځانله نه وي. تر لږو ځانگړو پورې دا (یعنې پ) د یوه نسبتي وی د مخه (مخ ته) راځي.

یادونه: په پورته غونډله کې ماته ،، دمخه،، څخه ،، مخ ته،، سمېږېږي.

ځنې څو کرښېنورې همد لیکلووې، خو د یوېخوا یې زه په هغه گرامري مانا نه پوهیدم، نولومړی می باید ځان په

پوه کړی وی، بیا می هر گرامري نوم باید د پیژند سره څیړلی وی، چې دا لکنه بیا نوره هم غزېده.

دا دې په یاد وي، چې داهم یوه اوږده موضوع ده، چې گران ژبپوهان پرې پوهیږي؟

،، تر ،، until

ډاکتر ماخان شینوار ی

د پښتو ژبې د ودې یا سمون له امله یا لکه دا ژبپوهان چې وايي د معیاري کولو له امله ( له کبله) ما په خپلو دوه لیکنو کې دې لاندې ته گوته نیولې وه: څه چې بهیږي، بهیدونکي

دي، نه اوبلن. که اوس مو د ناروغانو ځای نومولی، نو ناروغتون یا رغنتون رغنتون به مو نومولی وی او دا اخر یې: ،، تر ډېره بریده،، نه شته.

زه چې د ژباړو سره سر او کار لرم، وهمداسې د پښتو لیکوالانو لیکنې لولوم، د یو لړ ستونځو سره د پرېپوزیشن له امله لاس او گریوان یم. دا په الماني کې روښانه دي او پوهیږې چې څه په کوم ځای کې یا د څه سره راځي، چې موږ خارجیان هم داسې لږ څه پرې پوهیدی شو. په پښتو کې دا کار داسې بڼه نه دی سرته رسیدلی. که جملې لولو، نو ترمنځه، تروروسته، ... وروسته تر هغه په مصر کې له...، تر پورې ترمنځ او داسې نور لولو، نو نه پوهیږو، چې دا ،، تر ،، داسې نور څه تولید (یونیورزل) شوي او که څنگه؟

داسې راته برېښي، چې د ،، تر،، وزر شوي او د ،، د،، ،، په،، ،، له،، او داسې نورو ځای نیوی شوی.

زه د دې لیکنې سره غواړم، چې دا ،، تر،، په خپلو پولو کې رابند کړم او دا وزر یې پرې کړم، زما په اند د پوره دلایلو سره.

دا هیله، چې ژبپوهان او نور مینه وال به نه ځانله زما د پوهاوي له کبله هم د ما سره په دې کې مرسته وکړي.

د انگرېزي ژبې څو پرېپوزېشنونه راوړم د الماني ژباړې سره او بیا یې د پښتو سره پرتله کوو.

د اوس دپاره به دا درې بسيا وکړي او که نور یې په دا منځ کې راغلل، هغه به هملته په گوته کړو.

سره، له، تر یا (د) ... سره، له ... (څخه)، تر

With; from; until

الماني یې: mit; von; bis

زه لومړی د جرمني څخه د bis (انگرېزي: until)، چې د پښتو معنا یې تر ...) پورې) ده یو څو جملې د جرمني څخه د ،، تر ،، لپاره راوړم، په دې هیله، چې گران لوستونکي به یې بیا د ( دلته ،، له،، نه لیکم، چې وروسته پرې غږېږو) پښتو سره پرتله کړي، نه داسې نه چې پرتله یې کړي، بلکه وگوري، چې پښتو یې هم همداسې سمه ده او

که څنگه او په هغه خپل وخت کې بیا دا نور دوه هم د څیرنې (مورن بلد یو چې تر څیرنې) لاندې ونیسو.

د، تر، استعمال:

پر پیوزیشن: له دې پ سره مورن د یوڅه یعنې پینې، او وخت او همداسې د ځای پای په گوته کوو، یعنې دا په هغه وخت کارولکیري، چې دا پورته یاد څه پوله ولري یا پولې ته ورنږدې کیري.

لنډ: د پینې، وخت همداسې ځای یا یو څه اخرنې ټکی یا پوله په گوته کونه.

یادونه: دا دې دلته بیا هم په کلکه وویل شي، چې په بل هرځای کې کارونه یې ناسمه ده، لاملونه یې راوړو.

یادونه: که داسې لږڅیر شو، نو څه چې پای لري یعنې، تر، .. وي، نو هغه به هر ورو یو پیل هم لري، که دا څرگند او یا نا څرگند وي.

که ووايو چې: سپین تر کابله لار، نو دا هر ورو له یوځای څخه، چې پیل دی، تللی. که په دې هکله تکرار ولرو، نو راڅخه زړه بدې کیري مه، وایي، چې تکرار د زده کړې مورده او یا د پام بنسټ دی.

په لاندې توگه مخ ته ځو:

۱ - تمپورال یعنې ځای: اخر ټکی ښایی.

۲ - په مخه ښه کې هغه د بیا لیدلو وخت ډېر یا لږ پوره: تربیا پوری.

۳ - ځای: اخرنی موخه ښایی.

۴ - له ... تر ... د وخت یا ځای واټن په گوته کوي.

کنجنگشن یا ترنه: برابر ارزښته جملې - برخې سره تړي.

۵ - د یوه غزېدا سور، د یوه سپکتروم (د یوې څیرې یا څه برېښیدته، د دې په پښتو معنا لږ ستونځمنه ده، خو په نورو ژبو کې کتل ښه دي او په فزیک کې راځي)، د یوې پورته - او یوې کښته پولې ورکونه.

۶ - د په خوبښه پرېپوزېشن سره

۷ - bis zu د الماني په څير پرېپوزېشن په پښتو کې نه شته، دا هم همغه، تر ... پوري،، دی: پورته پوله په نڅېنه کوي، يو پوله ارزښت

۸ - bis auf : يو شي چې سړی ردوي

لکه چې وايو ټول خلک میلمانه دي تر ... پوري (يعني پرته له ...)

د دي په څې: ټول میلمانه دي د ... په گډون پوري.

په پښتو کې موږ تر ... پوري لرو.

دوي دا هم معلومه کړې، چې دا وی کله ژبې ته راننوتی دی، چې هغه يې زه دلته نه راوړم.

مخامخ يا په څې او که غواړی معکوس يې: په الماني von، vonab، ، پښتو معنا يا نوره هم ښه پښتو انډول يې: د ټولو له پاره ، له... (څخه)،، ده. دا مخ ته يې لکه له سپين څخه...، او دا بل يې لکه د هسکي ميني څخه... يا له ۳ بجو

ab د ځای د پاره راځي او von د کس دپاره.

بيلگې:

-- تر بلې مياشتې (پورې) بايد کور جوړ وي.

- هغه تر بلې مياشتې (پورې) نه شته

- تر اوسه (پورې) هرڅه ښه دي.

- څوک چې سره بيليري يا مخه ښه اخلي: تر وروسته پوري.

- ،، ښه اوسه، تربيا پوري،،

- ،، په مخه دي ښه، تر بلې اونۍ (پورې).

-- تر دې ځايه (پورې) او نه وړاندې.

( پوري ته دي پام وي، چي ورځخه) مور دلته هم كله ليكو، چي ترې.. ( هغه زموږ په كليوالي خبرو كي وايو، چي تر نه تيريدلي.. دا تر نه معنا ورځخه دي او نه ترې)) تيريدلي هم شو).

- تر جلال اباد پوري موټر نيسو، وروسته بيا بايد په پښو لاړ شو.

-- ستا مور له سهار څخه تر ماښام (پوري) په پخلنځي كي ولاړه وه.

-- دا يو سفر دی، له جلالاباد څخه تر کندهاره پوري.

-- سپينه له پاسه ( څخه) تر کښته (پوري) لمده وه. يا له سر څخه تر پښو پوري لمده) که لنده) وه.

تر نه يا کنجنگش:

- اسمان له برگ تر شين وو.

-- سپين ۲۵ تر ۳۰ کسان ميلمانه کړي.

( دلته دي پام وي، چي ،، له ۲۵ تر...، نه ليکم، ځکه چي هغه بيا خپله موخه بدلوي)

-- په دي لمنځتون كي دي ۳۰۰ تر ۵۰۰ کسان ځای شي؟

-- زه په اونۍ كي زيات وخت ۵۰ تر ۶۰ ساعتو کار کوم. ( پام دي وشي، له يي مخ ته راشي او که نه، په الماني ورسره له نه شته. نه! داسي نه ده. له ورسره نه راځي، ځکه چي دی له تر کارنه کوي دی له ۱ تر ۵۰ يا ۶۰ ... يعني له ۱ تر ۵۰ يا له ۱ تر ۶۰ ساعته پوري کار کوي، نو له دي امله ۵۰ تر ۶۰ ساعته پوري او نه له ۵۰ تر ۶۰ ساعته...دلته دا خبره راځخه لږ ستونزمنه کيږي، له ۵۰ تر ۶۰ ساعته په دي مانا دي، چي دی خوله ۱ تر ۵۰ کار کوي، خو به يي داسي وليکو، چي له ۱ ت ۵۰ او همداسي كله كله له ۵۰ څخه ور اوږي تر ۶۰ پوري. گران ليکونکي دي هم په كي خپل فکر وځغوي. (بيا: تکرار د زده کړې مورده ).

-- سړی کړی شي چي هغه تر اخره پوري وگوري.

--- سپين کړی شي چي هغه په رڼو اوبو كي تر ځمکي تل پوري وگوري يا د ځمکي تر تل پوري....

--- موږ ناوخته د شپې تر دننه ( تر منځ ) پورې خبرې وکړې.

يادونه: دوه کسان چې سره خبرې کوي، نو دا خبرې د هغو په منځ کې وي اونه د هغو ترمنځ، لکه چې زموږ ليکوالان يې ډېر کاروي( دا دې هم په خپل ځای کې وکتل شي).

--- ژوبن هره ورځ تر زر کسانو پورې گوري.

--- سپين په ښار کې تر نوي کيلو متره پورې په بس کې ځي.

--- د سندرغاړي ټولې سندرې پيژنم - تر اخرنۍ پورې دلته تر په دې معنا دی، چې اخرنۍ سندرې يې نه پيژنم..

خبر و استعمال يا کارونه:

تر زر، تر بيا، له پينو تر سره، تر گيډې، تر لاس خوزونې( په مخه ښه کې)،  
تر څو چې نور امکان نه وو.

ترې رابيل ويونه:

تر وروسته، تر وروستني، تر غزونې، تر اوسه.

لنډ: تر په هغو جملو کې راځي، چې د ،، تر،، سره ،، پورې،، مل وي يا مل کيدی شي، يواځې همدې ته دې په ليکنو کې پام وشي، سم دې وکارول شي يعنې تر... (پورې)، بل ډول کارونه يا استعمال يې ماته ناسمه برېښي، چې گران ژبپوهان دې هم ورته پوره پاملرنه وکړي، دا د ما سره هم مرسته ده او د دې مرستې د غوښتنې اجازه دې وي.

زه په دې لاندې جمله کې او ورته ډول جملو کې د ،، تر،، راورلو سره په يوه اند نه يم، چې په دې به هم خبرې وکړو .

احمدی نژاد وروسته تر هغه په مصر کې له....

په پورته جمله کې د ،، تر ،، په ځای ،، له ،، راځي.

او نور هم دلته راورو.

ليکنې ..... زما وړانديز

... انور السادات او اسراييلو ترمنځ په ..... په منځ کې....

دا ،، ترمنځ، ډېر راځي او له دې امله بايد لږ يې څيړنه وغزول شي

که د يوې منې پوټکۍ وگورو او خوسا شوی وي او په اند يو، چې منځ به يې هم خوسا وي ، نو وايو چې دا منځه تر منځه (پورې) خوسا ده. او که منځه مو غوڅه کړه او منځ يې خوسا وو، نو وايو چې دا منځه په منځ کې خوسا ده او نه تر منځ او يا يې منځ خوسا دی..

همداسې که دوه کسان سره جوړ نه وي او جگړه سره لري، نو وايو، چې د ... او ... په منځ کې جگړه ده او نه تر منځ جگړه ده.

لولو:

پښتانه چې تر ډېره د ترهگرۍ اصلي قربانيان دي وښوده چې.....

په پورته کې ،، ترډېره،،..... څه نه وايي

..... له هر بل قوم ډېر.....

که دا ،، تر ډېره،، نه وي ورسره، هم موخه ترې روښانه ده،

لولو: ،،..... چې تر ټولو لومړی يې د سلطان محمود غزنوي تر زمانې پورې رسيري.،،

په پورته کې لومړی ،، تر ،، نه سم او دويم ،، تر ،، سم دی.

يادونه: په دې هکله به نوره رڼا له ،، له .. (څخه)،، او ،، د... سره،، څخه وروسته واچوو.

په دې پسې: ،،له... څخه،، او ،،د... سره،، باندې غږېږو.

،،له... څخه،، ،،د... سره،، with ، from

په پورته کې مې مو روښانه کړل، چې تر د یوه څه، ځای، مهال پای په کوته کوي اونه بل څه.

دا پ د بل ځای ناستی نه شي کیدی اونه بل څه یا پ د ،، تر،، ځای ناستی. دا همداسې دی اوبس.

اوس راځو دې پورته پرېپوزیشنونو ( لنډ : پ ) ته.

د افغانستان په ځنو ځایونو کې وایو:

،، له ... څخه،، ،، له ... سره،، او ځنو ځایونو کې بیا وایو: د ... (نه) څخه ، د... سره.

انګرېزي يا ( او ) الماني يې لیکو او بیایې د پښتو د ژباړې سره پرتله کوو. ما دا له المني څخه ژباړلي او الماني مې له انګرېزي څخه را نیولي یا ښه یې: راژباړلي.

پیل له ،، له .. (څخه)،، کوو او داسې مخ ته ځو:

د انګریزي from په الماني کې یې هغه غوره دا لاندې درې پ دي: ab ، aus ، von دا درېواړه په پښتو کې هم د ،، له ... څخه،، په معنا دي. که وایو چې له هسکې مینې څخه... ، دلته په الماني ab راځي، که وایو له سپین څخه... ، نو von راوړل کیږي، که وایو له اوسپنې جوړ دی، نو وایو ... aus.

که ،، له ... څخه،، وایو، نو له یو څه څخه یو څه رابیلیري، یاې د یو څه، مهل او له ځای څخه یو څه رابیلیدل.

لکه: له سپین څخه مې کتاب واخست.

دا جمله داسې ویلی شو: له سپین مې کتاب واخست یا له سپینه مې کتاب واخست او یا له سپین څخه مې کتاب واخست.

همداسې: سپین څخه مې کتاب واخست.

،، له ،، بی له ،، څخه،، او همداسې ،، څخه،، بی له ،، له ،، دی او که دواړه؟.

وړاندیز: که،،څخه،، ورسره وي او که نه خو،،له،، دې وي او يا،،له...څخه،، او يا دا دواړه.

پورته مو وليدل: له هسکې مینې څخه...، له سپین څخه... او له اوسپنې څخه....

دا په دې معنا، چې: له یو ځای څخه ځي، له یو چا څخه څه رانیسي او له یو څه څخه یو شی جوړ دي، له یو څه څخه څه ساتي، د یو چا( له خوا ) څخه څه درکول کیږي.

دا په پام کې لرو، چې،،، له،، د،،څخه،، سره یا بې له،،، څخه،، پ دی.

ور څخه در څخه، راڅخه، او داسې نورو ته دې هم پام وي، ترې څخه اوداسې نور هم.

په دې هکله به هم لږ تر لږه څه بیلگي راوړو

د پوښتنې په ځواب کې: تا له سپین څخه کتاب واخست؟

نه! ورڅخه اخلم یې.

یا داسې: له سپین څخه کتاب اخلم. او داسې نور.

دلته دې،،ورته،، یعنی،، هغه ته،، ته هم پام وشي.

اوس راځو with ته، چې الماني یې mit... دی :

موږ یې د الماني درې انډول پ را ا ځلو: mit ، bei ، Dabei.

څه وکړو؟

،،له... سره،، او که،، د ... سره،،؟

که ،، له،، هغه د مخه تیر پ وي ، نو بیا خو یې دلته نه شو راوړی، هغه ،، ترې لرې کیدل،، دي او دا ،، ور سره یوځای کیدل دي،، یا ،، نښلول،، دي. دلته اړیو، چې ،، د ... سره،، ولیکو او نه ،، له... سره،،.

. په الماني ژبه کې ،، د... سره،، لږ تر لږه دا درې پ کارول کیږي: که ووايو، کتاب د... سره دی، نو دلته یې الماني mit دی. که ووايو، چې سپین د برگ سره دی، نو دلته یې ا bei راځي او که ووايو، چې هغه ورسره دی، نو دلته د ا Dabei راځي. دلته دې بیا د ورسره ، درسره، را سره ته هم پام وي.

دلته به په دې بسيا وکړو او زما وړاندیز گران لوستونکو ته دا دې، چې د نورو زده ژبو څخه دې گټه واخلي، دا دې هغه ژبې وي، چې یو څه وده یې کړې وي.

دا لاندې څه هم باید لږ د څیړنې لاندې ونيول شي.

یادونه: ما پورته په لومړي حل ،، تر څرنې...،، ولیکل، خو ورته پام مې شو او بیا مې ،، د څیړنې...،، ولیکه  
څه راځي.....

در څخه ، ورڅخه، تر( ترې) څخه ، راڅخه او له څخه

له تا څخه ، له هغه ( هغې ) څخه، له ما څخه دا نوتاسوډېر گران ادیبان سره برابر کړی، چې دا په کومه ډله یا څه کې خوندي دي.

موږ به لږ تر لږه په هسکه مینه کې وایو: درنه ،ورنه، ترنه،....

د دې له پاره یوڅو غونډالې راوړ:

تا، ما، هغه، ... کتاب لروده. دا کتاب ما، ده، هغه .... در--، ور ---، را ----، تر ( ترې )  
--- .... څخه واخسته.

دا داسې هم ليکلی شو: تا، ما، هغه (هغې) ، ده (دې) ،.... کتاب لروده. دا کتاب ما، تا، ده (دې) ، هغه (هغې) ،.... له تا، هغه (هغې) ، ده (دې) ، ما،.... څخه واخسته.

تا، ما، هغه (هغې) ، ... کتاب لروده. دا کتاب ما، ده (دې) ، هغه (هغې) .... در--، ور--  
-، را ---، سره وليده.

دا داسې هم ليکلی شو: تا، ما، ده (دې) ، هغه (هغې) ،.... کتاب لروده. دا کتاب ما، تا، ده (دې) ، هغه (هغې) ،.... (د) تا، ده (دې) ، هغه (هغې) ، ما،.... سره وليده.

لولو:

،،(د) او (له) سربلونه دي چي په جمله کي تر نوم له مخه راځي.،،

ډېر پرې نه غږېږم، خوزه به دا داسې وليکم:

(د) او (له) سربلونه دي چي په جمله کي له نوم ( څخه) د مخه راځي.

او نور:

له... (څخه) د يوځای، وخت او يا يوڅه څخه بيليدنه ده يا پيل دی.

بيلگي: له (سپين، ننگرهار، اته بجو) څخه ....

دا ،،له،، دا دنده ونيوه، نو بله به نه ورکوو يعني دا ،، له...سره،، په ځای به ،، د ...سره،، وليکو، چي دا د ،،له،، په څنډ دی، نو،، له،، به د ،،د ...سره،، نه سترې کوو.

د دې له پاره بيلگه: د سپين سره مې وليدل.

له دې ځايه شا ته يا مخ ته هغه ژباړه راځي.

زه د سپين سره ولاړ يم.

دا د سپين سره ودرېدل داسې نه دي، چې گوندې کلک دي ورسره نښتې وي. دا کيدی شي، د نورو هغو کسانوسره، چې هغوي د سپن شاو خوا ولاړ وي، په هغه ځای کې ولاړ وي او يا يې پلوی وي، خو د سپين په څنگ يا په خوا کې درېدل په دې مانا دي، چې ورسره نښتې ولاړ يې. همداسې د ويالې، کور، باغ،.... په منځ کې ولاړ، ناست،.... دلته ورسره ،تر، هم نه راځي، لکه چې ډېر ليکوال يې ورسره لیکو.

،،د، ، ، په، ، پورې، ، پر، ، ور، لږ بايد روښانه شي.

،،د، د سپين سره مې ...

د کتاب په منځ کې ....

په ما پورې اړه نه لري.

په ... کې.

پياله د ميز پر سر ايښي.

هو ما د ميز پر سر کيښوله.

هو ما ورباندې کيښوله

لولو: د کابل او د سعودي عربستان د جدې ترمنځ د لومړي ځل لپاره ...

..... ، په منځ کې، که ترمنځ؟

پوښتنه: د ، په منځ کې، او که ، ترمنځ، .

د بوتل په منځ کې اوبه دي، که د بوتل ترمنځ اوبه دي.

يو به سم وي.

، له ... څخه، ، ، د...سره، او د مختري.

دا د ، د ، له ، ، ، ، ، سره، مخترو ته به بيا هم ستاسو يو غلند پام را واوروم. موږ ځنې پښتانه وايو، چې ، د ... څخه(سره)، اوځنې بيا وايو چې : ، له ... څخه(سره)، .

، له (د) ... څخه، د يوه څه، چا، مهال او يا ځای څخه د يوه څه بيليدنه ده. او د ، (له) د ...سره، د يوه څه يا چا ، مهال او ځای سره د يوه څه يوځای کيدنه ده.

د دې له پاره يو څو غونډالې(جملې) راوړو:

د ، له ...څخه، سره غونډالې:

له سپين څخه مې ....، له کابل څخه...، له درې بجو څخه...

له سپين(ه) مې ....، له کابل (ه) ...، له درې بجو ...

سپين څخه مې ....، کابل څخه...، درې بجو څخه...

په پورته کې گورو چې دا مختري ، له ...څخه، بې له ، څخه، ، همداسې بې ، له، څخه راتللی شي، دا په دې مانا، چې دا د بيليدنې يا ترې بيليدنې مختري کيدی شي ، له ...څخه، ، ، ...څخه، ، همداسې ، له ...، راشي، يعنې دا درېواړه ډولونه يې ټيک برېښي، خوښه به يې ، له ... (څخه)، وي.

دا چې ، له ، د بيليدنمختري په ډول راځي، نو د ، له ... سره، بيا ځای نه لري.

که چيرې څه شی، مهال او يا ځای د پيل په څير ريشي، نوکيدی شي، چې دا بې ، له... څخه، ريشي. د بيلگې په تگه: ۱۰ تر ۱۲ بجو(پورې)

شینگل تر سپین (پورې)

کابل تر کندهار ( پورې)

او هغه د رحمان بابا شعر ،، تل تر تله برقرار دی رب زما،، چې زموږ ادیبان ( تر هغې چې ماته معلومات دی) ناسم ترې پوهیږي او دا د پیل ،، تل،، د ویم تل له پاره ټینگار بولي، دا لومړی تل پیل دی اودا بل تر پسې پای دی، یعنې : رب له تل څخه برقرار دی او تر تله برقرار دی.

د ،، د...سره،، غوندالي:

د سپین سره ...، د کابل سره...، د درې بجو سره ...

سپین سره ...، کابل سره...، درې بجو سره...

د سپین ...، د کابل ...، د درې بجو ...

په پورته کې گورو، چې د بې ،، سره،، غونداله د ترنمخترې د پاره ناسمه ده، چې د ،، د...سره،، موخه یا ،، ... سره،، موخه ورکړی شي.

لاسته راوړنه: ،، له ... سره،، په ځای همدا ،، د...سره،، سم دی او،، ...سره،، دلته هغه ستمخترې دی، بې له ،، د،،.

د ،، د،، مخترې د ملکیت د پاره راځي. لکه: د سپین کتاب...، د کابل ښار ...، د درې بجو په ...

دا ټول بیا او کتل یې اړین بولم

د غوښتون حالت ټولگیزول

پریپوزیشن د نومیئاتیوسره: prepositions with the nominative

...و. ته (= than) als

- (و... ته): سپین (و) سهر ته خواریکښ دی. دا ، ته ، یا ، ته ... ته ، د ، نسبت ، لهپاره دی ، څه په کې وایی.

پریپوزیشنونه د داتیوسره prepositions with the dative

وتلی (= out) aus , (پرته (= other than) außer , (له (= from) ab , (مخامخ (= opposite) gegenüber , mit (= ورسره (= by) bei , (پسې (= after) nach , (د ... سره with) , (له ... (= from) von , (له (= since) seit , (و) ته to

پریپوزیشن د اکوزاتیوسره prepositions with the accusative

bis (= تر until) , durch (= ترڅ through) , für (= له پاره for) , um (= بی (= without) ohne , (مخامخ (= against) gegen , (شاوخوا around) , entlang (= اوږدوالي along) ,

- له: ، له ، کابل تر جلال اباد (پورې) . د له سره یو څه پیلیږي او ، تر ، یې پای په گوته کوي. د ، تر ، بل هرځایکې راوړل ناسمدي، ناسم دیاو ناسم دي.

- پرته (بې): نن ټول کسان میلی ته لارل، پرته (بې) له سپین.

- وتلی: توپ له میدانه وتلی.

سپین د خرابي لوبي له امله له لوبي وتل .

مخامخ: ماته مخمخ کس مې ملگری دی.

(د) سره: سپین سره کتاب زما دی.

پرون مې (د) سپین سره ولیدل.

سره وروسته شننیز هم کتلی شی.

پسې یا وروسته: سپین له ما کور ته پسې (وروسته) راغی.

von (= from) له ... (څخه) : له اتوبجو څخه وروسته مې کتاب ولوسته.

د ، له ، له پاره په الماني څلور په شتون لري، چې زه خبرې نه پرې کوم. بل ځای کې شته.

(و) ته نسبت : سپین ته زړور تیز بري. نسبت سپین ته زړور تیز برېښي. و سپین ته زړور تیز برېښي. نور هيې ستاسې خوښه چې څنگه يې سموۍ اويا سمه ده؟

پوښتنه دا ،، (و) .. ته ،، د نسبت له پاره سمه ده او که څنگه.

### prepositions with dative or accusative

an (= on په) , auf (= on باندې په) , in (= in کې په) , über (= over مخ ته in front of په) , unter (= under لاندې په) , vor (= in front of په) , hinter (= behind وروسته په) , zwischen (= between منځ په) , neben (= next to په) , (کې په)

پر (په) : کتاب پر ميز پرون دي. زه په (پر) سرک روان يم.

پيزي په (پر) کوټه باندې پرون دی. کتاب په ميز باندې پروت دی.

(په) ... کې : زه نن په کور کې يم. زه نن په کور کې يم. (خبرې دې په وشي) ..

د پاسه : نن د بنار د پاسه الوتکه ټيټه والوته.

لاندې: ستا پنسلد چوکی لاندې پروت دی.

مخ ته : سپین ستا مخ ته ولاړ دی.

شا ( ته): سپین ستا شاته ولاړ دی. سپین ستا تر شا پورې ولاړ دی. تر سره پورې شته.

منځ: د سرک منځ کې درېدل زیان لري.

څنگ: سپین ستا څنگ ته ناست دی. ستا تر څنگ ناست دی، هلته سم دی، که موخه ،، تر څنگ پورې،، وي.

### prepositions with the genitive

له امله: زه نن د سپین د ناروغۍ له امله درس ته نه ځم.

ترڅ (کې) یا په ترڅ کې: زه د ښوونکي د خبرو (په) ترڅ کې له ټولګي ووتم.

پسې: د کتاب لوستلو پسې په خپلو ستونځو وپوهیدم، چې څنگه اوبی شي.

په ځای: زه نن د کرځیدو له پاره د پغمان په ځای بابر باغ ته لاړم.

سره له دې: زما په خوست کې کار وو. سره له دې چې زه خوست ته تللی شوم، خو موخه مې د غزني ته تګ له امله بدله کړه.

ترڅ (کې) während (= while/during ) , ( له ) wegen (= due to ) , infolge (= as a result پسې ) , statt (= instead په ځای ) , trotz (= despite سره ) له دې )

### Classification by meaning

د مانا سره ټولګیزول

Prepositions of place د ځای پرېپوزېشن

د ډاکټر ماخان شینواري چاپ شوي لیکنې:

1988 Vienna (Austria):

لومړۍ:

H.K. Kaiser , M. Shinwari : Aproximation compact pological algebra :  
general algebra 6 ; Page 117 – 122 contributions to

1987 Vienna (Austria):

دویم:

Interpolation und Aproximation durch Polynime in Universalen  
Diss . Uni. Wien Algebren .

*Interpolation and Aproximation by Polynome in universal Algebras,  
Dissertation at the University of Vienna/Austria*

لاندې د شميرپوهنې پښتونول کتابونه په المان کې د ،، افغانستان کلتوري ودې ټولنه، له خوا چاپ شوي دي

2000 Bonn (Germany):

دریم: د شميرپوهنې ستر کتاب : د شميرپوهنې برسيره د انجنري، فزيک او اقتصاد لپاره ، همداسې د ښوونکو او زده کوونکو لپاره ( دا کتاب په ۹۰۰ مخونو کې چاپ او دا نوي ليکنه به يې ځنو ځايونو غزېدلې او ځنې ځايونه ترې لرې شوي دي)

2003 Bonn (Germany):

څلورم: ځمکچپوهنه ( هندسه ) ، په سلو، زرو کې شميرنه، د گټې – او کټې د کټې شميرنه ، د احتمالي شميرنه کتاب د ښوونځي ټولې اړتياوې پوره کوي

2003 Bonn (Germany):

پنځم: الجبرونه ( د الجبر بنسټونه دي)

2003 Bonn (Germany):

شپږم: د شميرپوهنې انگرېزي – پښتو ډکشنري.

2003 Bonn (Germany):

اووم: د شميرپوهنې الماني - پښتو- او پښتو الماني ډکشنري

*Mathematical dictionary German/ Pashto and Pashto/German*

2003 Bonn (Germany):

اتم: دفرنځيال برابرېون ( دا کتاب په دې څانگه کې يو پيل دی، ساده ليکل شوی)

*Differential equation Translation; An Introduction*

Bonn (Germany): 2003

نهم: د شمير پوهنې فرمولونو ټولگه

## Mathematical Formulas

2003 Bonn (Germany):

لسم: شمیرپوهنه له عربي په پښتو

1997 Bonn (Germany):

یوولسم: د افغانستان په هکله سپینې خبرې: په المان کې

،،د افغانستان روغې او بیا ابادولو ټولنه،، له خو

یادونه: له ۲۰۰۰ کال دمخه ډاکتر ماخان شینواري د ،،د افغانستان روغې او بیا ابادولو ټولنه،، له خوا درې ساسي مجلې هم را وستلې.

د ډاکتر ماخان ،،میري،، شینواري لیکنې او ژباړې چې په چاپیدو یې پیل کیږي

2012 Bonn; Germany; Kabul Afghanistan

ژباړې:

: Prof. Brinkmann. (From Brinkmann.du.de)

لاندې د برینکمن لیکنې چې له پرینکمن ن ج څخه ژباړل شوي دي.

۱ - شمیرپوهنه د ښوونځي لپاره لومړۍ ټوک

۲ - شمیرپوهنه د ښوونځي لپاره دویم ټوک

۳ - شمیرپوهنه د ښوونځي لپاره دریم ټوک

۴ - د احتمالي شمیرنه د ښوونځي لپاره

۵ - احصایه یا ستاتیسټیک د ښوونځي لپاره

لاندې کتابونه د شتوتگارت د پوهنتون د استادانو د لکچرونو څخه چې د شتوتگارت پوهنتون ن ج څخه خپاره شوي را ژباړل شوي.

۶ – اناليزی ۱

۷ – اناليزي ۲

۸ – کرښيز الجبر

۹ - د شميرپوهنې بنسټونه

۱۰ - د فرمولونو ټولگه

۱۱ – فنکشنل اناليز

۱۲ – وکتور شميرنه

نورې ژباړې

۱۳ – له [www.grundstudium.info/linearealgebra](http://www.grundstudium.info/linearealgebra) څخه: کرښيز الجبر

۱۴ – Georg Guttenbrunner گڼونپوهنه يا د اعدادو تيوري

زما ليکنې

Bonn (Germany):

۱۵ - د شميرپوهنې ستر کتاب دويم چاپ لږمړۍ برخه: د پوره تغيراتو سره : دا کتاب د شميرپوهنې برخې برسيره د انجنري، فزيک او اقتصاد لپاره ، همداسې د ښوونکو او زدهکونکو لپاره پوره گټور دی. په کتاب کې د اړتيا سره زياتونه او کونه راغلي

۱۵ الف- د شميرپوهنې ستر کتاب دويمه برخه

۱۶ - ځمکچپوهنه ( هندسه ) دويم چاپ د پوره تغيراتو سره

۱۷ – الجبر بنسټونه دويم چاپ له تغيراتو سره

۱۸ - ډېری پوهنه يا سټ تيوري

- ۱۹ - د شمیرپوهنې سم اند ( منطق ریاضي)
- ۲۰ - د یو څو شمیرپوهانو ژوندلیک
- ۲۱ - د شمیر پوهنې گډې وډې لیکنې
- ۲۲ - داهم ژباړه ده، خو لیکونکي يې متأسفانه راڅخه نابلد شوی: د مشتق او انتیگرال شمیرنو ته تمرینونه او اوبیوني یا حلونه يې
- ۲۳ - د شمیرپوهنې انگریزې پښتو او عربي + درې ډکشنري
- ۲۴ - د شمیرپوهنې پښتو انگریزي ډکشنري
- ۲۵ - د شمیرپوهنې پښتو ډکشنري د شمیرپوهنیزو وییونو په پښتو روښانه ونه
- ۲۶ - د زړه له کومې ( دا هغه لیکنې دي، چې ځنې يې په نړیول جالونو کې خپرې شوي دي).
- ۲۷ - د افغانستان په هکله سپینې خبرې، چې وبه غزیږي.
- نوري لیکنې، چې په ژباړه يې پیل شوی، خو لا پوره نه دي
- ۲۸ - د شتوتکارت پوهنتون لکچرنوتونو څخه ، چې د شتوتکارت پوهنتون ن ج څخه خپریږي: د گروپونو تیوري
- د بنوونځي لپاره فزیک د برینکمن لیکنه
- له پنځم ټولگي څخه تر اووم ټولگي پورې ژباړل شوی ( دا چې زما دویم مسلک فزیک دی، دا لیکنې ژباړم. دا هم د دې لیکوال یوه ډېره بڼه لیکنه ده، چې -د شمیرپوهنې په څیر- دلته هم زیات تمرینونه د حل یا اوبیوني سره په کې راغلي او ماته زیات گټور برېشي)
- ۲۹ - فزیک لومړۍ برخه
- ۳۰ - فزیک دویمه برخه. برېښنا پوهنه. همدا کتاب.
- ۳۱ - د پوهنې وزارت له خوا چاپ د بنوونځي شمیرپوهنې کتابونو ته کتنه.

دا کتابونه پرته له یو څو نور نږدې ټول په [www.ketabton.com](http://www.ketabton.com) کې د کتلو له پاره پورته شوي:

۳۲ - پرېپوزېشن همدا اوس.

## د لیکوال ژوند ته لنډه کتنه

ماخان په اولني نوم میري شینواری د ارواښادې پستو او ارواښاد نوررحمان زوي په ۱۳۲۰ ه لمریز کې د شینوارو هسکه مینه کې دې نړۍ ته سترګې راغړولي.

د هسکې مینې د لومړنۍ ښوونځي (د لومړنیو زده کوونکو څخه) څخه وروسته

د رحمان بابا لیسې له ۱۹۵۴ تر ۱۹۶۵ پورې (ښوونځي له لومړي ټولګې پیل او د دویم ټولګې څخه ګام او پای). د ۱۹۶۶ تر سپټمبر د کابل طب پوهنځۍ. له ۱۹۶۶ سپټمبر څخه د اتریش برس، چې هلته یې د شمیرپوهنې ډاکټري په پوره ستونځو تر لاسه کړه.

د ۱۹۹۸۷ ش ک تر ۱۹۸۸ د فبروري تر پای د دباندنیو چارو وزارت کې مامور.

د ۱۹۸۸ مارچ څخه تر ۱۹۹۲ جون پورې په بن کې د افغانستان جمهوریت سفارت  
شارژد افیر (صفر نه وو).

له هغې وروسته په جرمني کې سیاسي پناه. له ۲۰۰۸ مارچ څخه د ۲۰۰۹ دسمبر  
پورې د ریاضي څانګه کې د پوهنې وزارت درسي نساب کې دنده.

ماخان میري په ۱۹۷۲ کې له لري د میرمن ښاپیری سره واده شوی، چې د واده خبر  
ورته اتریش ته راغی.

ده د میرمن ښاپیری سره په ۱۹۶۳ ز ک کې کوزده کړې وه.

دوي ته لوي څښتن په اتریش ویانا کې د مای په شلم ۱۹۷۹ ز ک دوه بچیان وبخښل،  
چې څانګه او اباسین نومیري. څانګه په المان کې د پوهنتون علمي همکاره وه او د  
حقوقو ډاکتره ده او اباسین ملي اقتصاد او ټولنیزه سایکولوژي لوستلي.  
ماخان شینواري بي کاره نه دی او لږ تر لږه له ۹۷ ۱۹ څخه همدا د کتابونو لیکلو او د  
ژباړې دنده په غاړه اخستې، چې خپل فکر تر شونې پولې پورې تازه وساتي.

**Get more e-books from [www.ketabton.com](http://www.ketabton.com)**  
**Ketabton.com: The Digital Library**